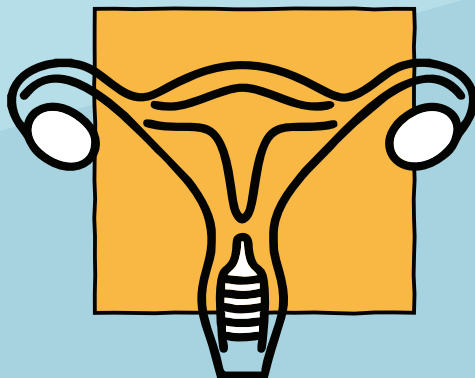

Udział w badaniach przesiewowych w kierunku raka szyjki macicy

Dla kogo przeznaczona jest niniejsza ulotka?

Niniejsza ulotka zawiera informacje dla osób doświadczających bezdomności w całym Londynie na temat tego, jak wziąć udział w badaniach przesiewowych w kierunku raka szyjki macicy.

Informacje te mogą być również pomocne dla opiekunów społecznych i/lub pracowników opieki społecznej, którzy wspierają osoby doświadczające bezdomności w dostępie do usług opieki zdrowotnej.

Czym są badania przesiewowe szyjki macicy?

Badania przesiewowe to sposób na wskazanie osób bez objawów, u których zachodzi zwiększone ryzyko wystąpienia określonego problemu zdrowotnego. Brytyjska Narodowa Służba Zdrowia (NHS) oferuje szereg **nieodpłatnych** badań przesiewowych.

Badanie przesiewowe w kierunku raka szyjki macicy ma na celu wykrycie zmian w szyjce macicy. W badaniu przesiewowym w kierunku raka szyjki macicy wykorzystuje się miękką szczoteczkę, za pomocą której pobiera się komórki w celu wykrycia wirusa o nazwie **HPV (wirus brodawczaka ludzkiego)**. Wirus HPV jest bardzo powszechny i w większości przypadków nie ma powodów do obaw.

Wirusem można zarazić się podczas stosunku płciowego lub dotykania genitaliów innej osoby.

Jeśli wirus HPV jest obecny, komórki zostaną zbadane pod kątem nieprawidłowości. Jest to ważny proces zmniejszający ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy.

Badanie przesiewowe szyjki macicy może uratować życie.

Dzięki regularnym badaniom przesiewowym szyjki macicy można zapobiec 83% zgonów z powodu raka szyjki macicy.

Na każde 100 osób, które przejdą badania przesiewowe szyjki macicy, tylko 4 na 100 osób zostaną zaproszone na dalsze badania.

Kto może skorzystać z badań przesiewowych szyjki macicy?

Zaproszenie do programu badań przesiewowych szyjki macicy (dawniej nazywanego „wymazem”) będzie zależec od wieku i płci zarejestrowanych w gabinecie lekarza pierwszego kontaktu oraz od posiadania szyjki macicy. Szyjka macicy to kanał prowadzący z pochwy do macicy.

- Jeśli pacjentem jest cispłciowa kobieta, transpłciowy mężczyzna lub osoba niebinarna, której po urodzeniu przypisano płeć żeńską, i jest zarejestrowana w gabinecie lekarza pierwszego kontaktu jako kobieta, otrzyma zaproszenie na badania przesiewowe szyjki macicy.
- Jeśli pacjentem jest transpłciowy mężczyzna, zarejestrowany u lekarza pierwszego kontaktu jako mężczyzna, nie otrzyma automatycznego zaproszenia. Niezależnie od tego, powinien poddać się badaniom przesiewowym szyjki macicy. W tym celu należy zgłosić się do gabinetu lekarza pierwszego kontaktu.

Nie zachodzi konieczność poddania się badaniom przesiewowym szyjki macicy, jeśli:

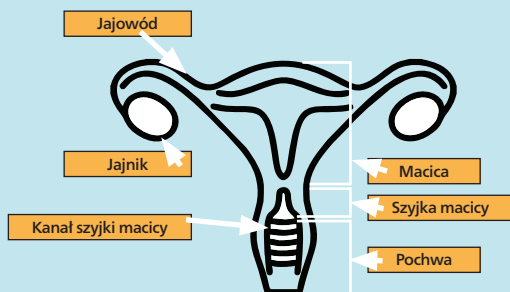
- Pacjentem jest transpłciowa kobieta lub osoba niebinarna, której po urodzeniu przypisano płeć męską, ponieważ nie posiada szyjki macicy.
- Pacjentowi przypisano płeć żeńską po urodzeniu lub pacjent jest mężczyzną transpłciowym bądź osobą niebinarną, lecz przeszedł całkowitą histerektomię w celu usunięcia szyjki macicy.

Wszystkie kobiety i osoby w wieku 25-49 lat, posiadające szyjkę macicy, będą zapraszane co 3 lata, a w wieku 50-64 lat - co 5 lat. Zaproszenie zostanie wysłane do 6 miesięcy przed ukończeniem 25. roku życia, a po ukończeniu 64. roku życia zaproszenia będą wysyłane tylko wtedy, gdy wynik ostatniego badania okaże się nieprawidłowy.

Nie ma znaczenia, czy odebrano zaproszenia na badania przesiewowe. Osoby w wieku od 25 do 64 lat mogą zgłosić się do lekarza pierwszego kontaktu w celu wykonania badań przesiewowych szyjki macicy. W niektórych regionach badania przesiewowe szyjki macicy mogą być świadczone w ramach usług z zakresu zdrowia seksualnego lub profilaktyki chorób układu moczowo-płciowego (GUM). W celu uzyskania dalszych informacji należy skontaktować się z odpowiednią kliniką.

Badania przesiewowe szyjki macicy nie są zalecane, jeśli pacjentka ma mniej niż 25 lat.

Na czym polega badanie przesiewowe w kierunku raka szyjki macicy?

- Badanie przesiewowe szyjki macicy jest zwykle wykonywane przez pielęgniarkę lub lekarza płci żeńskiej, ale można poprosić o specjalistę określonej płci podczas umawiania wizyty.
- Udostępniona zostanie przestrzeń prywatna, aby rozebrać się od pasa w dół.
- Kiedy pacjent będzie gotowy, położy się na łóżku z kolanami w ugiętej i rozstawionej pozycji. Pacjent otrzyma czyste prześcieradło do przykrycia.
- Wziernik z lubrykantem zostanie delikatnie wprowadzony do pochwy. Wziernik rozszerza się, aby lekarz mógł obejrzeć szyjkę macicy. Pracownik służby zdrowia użyje wziernika o odpowiednim rozmiarze, aby dokładnie obejrzeć szyjkę macicy.
- Do pobrania próbki komórek użyta zostanie mała, miękka szczoteczka.
- Badanie przebiega szybko i zwykle nie jest bolesne, ale może wywołać krótkotrwały dyskomfort.

Na czym polega badanie przesiewowe w kierunku raka szyjki macicy? Kontynuacja...

Jeśli podczas zabiegu wystąpi jakikolwiek dyskomfort lub ból, można poprosić pracownika służby zdrowia o pomoc w jego złagodzeniu:

- wstrzymanie badania na chwilę w trosce o podniesienie komfortu.
- udzielenie wsparcia w wykonaniu powolnych, głębokich oddechów w celu rozluźnienia mięśni miednicy.
- nałożenie niewielkiej ilości lubrykantu na powierzchnię wziernika.
- umożliwienie samodzielnego wprowadzenia wziernika

Najważniejsze wskazówki

- Należy mieć na sobie odzież, umożliwiającą łatwe zdjęcie dolnych części garderoby i bielizny (np. spódnicę lub sukienkę).
- Podczas wizyty można słuchać muzyki, która pomoże się zrelaksować.
- Jeśli pacjent leży na plecach, może unieść biodra, wsuwając dłonie pod pośladki.
- Można poprosić o możliwość położenia się na lewym boku z ugiętymi kolanami, jeśli leżenie na wznak sprawia większe trudności.
- Najlepiej umówić się na wizytę w czasie, gdy nie występuje miesiączka.
- Należy również unikać rezerwacji terminów na dwa dni przed wystąpieniem krwawienia lub po jego wystąpieniu (jeśli u pacjenta nie występują miesiączki, badanie może odbyć się w dowolnym terminie).

Z jakiego powodu należy się poddać badaniu?

Wczesne wykrycie problemu może oznaczać, że leczenie będzie skuteczniejsze.

Wykrycie problemu zdrowotnego lub zwiększonego ryzyka jego wystąpienia może pomóc w podejmowaniu trafniejszych decyzji dotyczących zdrowia.

Decyzja o tym, czy poddać się badaniu przesiewowemu jest osobistym wyborem, którego może dokonać tylko sam pacjent.

Nie ma znaczenia, jaką orientację seksualną ma pacjent, ani czy jest aktywny seksualnie.

Możesz omówić wszelkie aspekty badania przesiewowego z pracownikiem służby zdrowia i zdecydować, czy jest ono dla Państwa odpowiednie.

Jak można wziąć udział w badaniu przesiewowym w kierunku raka szyjki macicy?

Aby uzyskać dostęp do badań przesiewowych, należy zarejestrować się w gabinecie lekarza pierwszego kontaktu. W tym celu Państwo lub zaufana osoba może pobrać formularz rejestracji w gabinecie lekarza pierwszego kontaktu (GMS1), wypełnić go odręcznie i złożyć w gabinecie lekarza pierwszego kontaktu:

<https://www.gov.uk/government/publications/gms1>

Prosimy pamiętać

Każdy ma prawo dostępu do opieki zdrowotnej. Na potrzeby rejestracji u lekarza pierwszego kontaktu nie jest wymagany dowód tożsamości ani stały adres, a status imigracyjny nie ma znaczenia.

Ważne jest, aby lekarz pierwszego kontaktu dysponował dokładnymi informacjami, obejmującymi:

- Państwa imię i nazwisko
- Państwa data urodzenia
- Państwa płeć
- Państwa dane kontaktowe np. numer telefonu komórkowego i uzgodniony adres, na który ma być wysyłana korespondencja w sprawach medycznych, np. adres osoby do której należy dostarczyć takie materiały.

Zaproszenie na badania przesiewowe w kierunku raka szyjki macicy zostanie przesłane w formie listu na adres podany w gabinecie lekarza pierwszego kontaktu. Zostaną Państwo poproszeni o wyznaczenie wizyty.

Jeśli nie wyrażają Państwo zgody na poddanie się badaniom przesiewowym szyjki macicy, należy skontaktować się z gabinetem lekarza pierwszego kontaktu lub poprosić o pomoc w wypełnieniu formularza rezygnacji online: <https://www.gov.uk/government/publications/opting-out-of-the-nhs-population-screening-programmes/ opting-out-of-screening>

W przypadku wyznaczenia wizyty, na numer telefonu komórkowego zapisany w kartotece lekarza pierwszego kontaktu zostanie wysłane przypomnienie tekstowe o zbliżającym się terminie wizyty.

Zarządzanie umówioną wizytą

Należy poprosić o wyznaczenie godziny wizyty w gabinecie lekarza pierwszego kontaktu lub poradni zdrowia seksualnego (jeśli prowadzi badania przesiewowe szyjki macicy) w zależności od tego, kiedy pacjent może się na nią zgłosić (np. w przypadku trudności z zasypianiem wizyta wcześniej rano może być wyzwaniem).

Jeśli w przeszłości wizyty sprawiły Państwu trudności lub odczuwają Państwo znaczne zdenerwowanie, można umówić dwie wizyty.

W przypadku trudności z zapamiętywaniem terminów można:

- poprosić przyjaciela lub pracownika opieki społecznej o przypomnienie.
- ustawić alarm lub przypomnienie w telefonie.

Należy zaplanować trasę z wyprzedzeniem i przeznaczyć odpowiednią ilość czasu na podróż. Należy skontaktować się z lokalnym ośrodkiem pomocy społecznej lub opiekunem społecznym, jeśli potrzebna jest pomoc w stawieniu się na spotkanie – mogą udzielić wsparcia.

Można poprosić zaufanego przyjaciela lub pracownika opieki społecznej, aby przyszedł na wizytę razem z Państwem lub służył rozmową po zakończeniu wizyty. Jeśli odczuwają Państwo niepokój, świadomość, że ktoś z Państwem porozmawia podczas oczekiwania może być dobrą taktyką na przekierowanie uwagi.

Warto odwiedzić gabinet lekarski lub placówkę świadczącą usługi w zakresie zdrowia seksualnego / klinikę GUM, jeśli wcześniej zarezerwowali Państwo wizytę, aby zapoznać się z warunkami.

Można umówić się na spotkanie z pielęgniarką w celu samego omówienia przebiegu badania przesiewowego.

Warto pamiętać, że pracownicy służby zdrowia zachowują poufność wszelkich udzielonych informacji. Pomocne okazać się może poinformowanie o wszelkich wyzwaniach związanych ze zdrowiem fizycznym lub psychicznym lub niepełnosprawnością. Wówczas, personel może wprowadzić zmiany, które sprawią, że poczują się Państwo bardziej komfortowo, lecz wybór należy do Państwa.

Pomoc w podjęciu decyzji

Żadne badanie przesiewowe nie jest w 100% wiarygodne. Przed wzięciem udziału należy wziąć pod uwagę wszystkie argumenty za i przeciw.

- Zakażenie HPV lub nieprawidłowości w obrębie komórek mogą czasem nie zostać wykryte.
- W przypadku niepoddania się badaniom przesiewowym co trzy lata lub co pięć lat, nieprawidłowe komórki mogą narosnąć i ulec nowotworzeniu w okresie pomiędzy badaniami przesiewowymi.
- Istnieje niewielka szansa uzyskania wyniku wskazującego na nieprawidłowość w obrębie komórek, chociaż szyjka macicy jest prawidłowa.
- Niewykrycie nieprawidłowych komórek w badaniu przesiewowym nie daje gwarancji, że ich nie ma lub że nie wykształcą się w przyszłości.

Prosimy pamiętać

- Badania przesiewowe w kierunku STI (infekcji przenoszonych drogą płciową), takich jak zakażenie bakteriami chlamydia, rzeżączka, HIV (ludzki wirus niedoboru odporności) i kiła, **nie są tożsame** z badaniami przesiewowymi szyjki macicy. Można również zgłosić chęć poddania się im.
- HPV **nie** jest tożsame z HIV. Wirus HPV może występować u każdego i zwykle z czasem zanika. Jednak badanie przesiewowe szyjki macicy może pomóc wykryć obecność wirusa i odpowiednio wcześniej wykryć nieprawidłowości w obrębie komórek.

Niniejszy poradnik i zaproszenia wysyłane w ramach programu badań przesiewowych w kierunku raka szyjki macicy zawierają informacje umożliwiające podjęcie decyzji o poddaniu się badaniom przesiewowym. **Wybór należy do Państwa.**

Kiedy należy zgłosić się na wizytę u lekarza

Objawy raka szyjki macicy mogą obejmować:

nietypowe krwawienie z pochwy – w tym krwawienie podczas stosunku płciowego lub po nim, między miesiączkami lub po wystąpieniu menopauzy, lub krwawienie obfitsze niż zwykle

zmiany w wydzielinie pochwowej

ból podczas stosunku

ból w dolnej części pleców, między kośćmi biodrowymi (w miednicy) lub w dolnej części brzucha

Jeśli u pacjentki występuje inne schorzenie, takie jak mięśniaki macicy lub endometrioza, objawy te mogą występować regularnie. Jeśli wystąpi którakolwiek z tych zmian, nie należy zwlekać z następnym badaniem przesiewowym szyjki macicy. Należy niezwłocznie umówić się na wizytę u lekarza pierwszego kontaktu. Lekarz pierwszego kontaktu może zbadać pacjentkę i, w razie potrzeby, skierować ją do kliniki ginekologicznej. Zazwyczaj objawy te nie oznaczają raka. Jeśli jednak okaże się, że występuje rak, jego wczesne rozpoznanie i leczenie może oznaczać większe szanse na pozostanie przy życiu.

Co jeszcze należy wiedzieć?

- ✓ W przypadku zmiany nazwiska, adresu lub numeru telefonu, należy powiadomić o tym fakcie przychodnię lekarską.
- ✓ Przy aktualizacji adresu można podać dane kontaktowe opiekuna społecznego jako drugiej osoby kontaktowej.
- ✓ W przypadku przeprowadzki do nowej lokalizacji można zarejestrować się w innej przychodni.
- ✓ Jeśli nie mają Państwo stałego adresu, można poprosić przychodnię lekarza pierwszego kontaktu o wpisanie ich adresu w kartotece.

[Przystępny poradnik dotyczący badań przesiewowych szyjki macicy](#)

[56 Dean Street](#) to klinika zdrowia seksualnego w Soho, specjalizująca się w zwalczaniu infekcji i promowaniu dobrego samopoczucia seksualnego wśród społeczności LGBTQI+. Osoby powyżej 25. roku życia posiadające szyjkę macicy mogą wcześniej zarezerwować **bezpłatne** badanie przesiewowe szyjki macicy od numerem **020 3315 5656** we wtorkowej wieczornej przychodni.

[W ramach projektu odzyskania własnego ciała \(My Body Back\)](#) zapewnione są badania przesiewowe szyjki macicy, środki antykoncepcyjne, testy na obecność chorób przenoszonych drogą płciową oraz opieka okołoporodowa dla osób, które doświadczyły przemocy seksualnej.

Po osiągnięciu dorosłości, nie byłam zachęcana do korzystania z opieki zdrowotnej, ani nie zarejestrowałam się w gabinecie lekarza pierwszego kontaktu. Jednak zanim ukończyłam 25 lat, pomimo niezdrowej relacji z samoleczeniem, pozostawałam we wspierającym związku. Moja ówczesna partnerka przyczyniła się do tego, że poddałam się pierwszemu badaniu przesiewowemu szyjki macicy, pomimo braku dbałości o siebie i poczucia własnej wartości. Pamiętam, jak mi powiedziała: „5 minut w gabinecie lekarza pierwszego kontaktu jest lepsze niż lata leczenia raka, gdybym miała to odkładać i ryzykować, że jakiegokolwiek nieprawidłowości nie zostaną wykryte na wczesnym etapie”. Jakkolwiek uważam to badanie za nieprzyjemne, nie opuściłam żadnej kontroli. Dla mnie silna sieć wsparcia jest ważnym elementem dostępu do usług opieki zdrowotnej.

Ashleigh, 30 – Haringey.

Aby uzyskać więcej informacji na temat badań przesiewowych w kierunku raka szyjki macicy, proszę zeskanować kod QR

Podziękowania

Niniejsza ulotka została opracowana przez Groundswell we współpracy z North Central London Cancer Alliance, RM Partners North West and South West London Cancer Alliance, North East London Cancer Alliance, South East London Cancer Alliance oraz Zespołem ds. badań przesiewowych w kierunku raka Narodowej Służby Zdrowia (NHS) w Anglii (region Londynu).

Źródło grafiki

Strona 3: <https://www.gov.uk/government/publications/cervical-screening-easy-read-guide>

www.groundswell.org.uk

 @ItsGroundswell

Organizacja charytatywna Groundswell jest zarejestrowana pod numerem 1089987

Opublikowano w lipcu 2024 r. / Data aktualizacji: lipiec 2025 r.